

การวิเคราะห์ร่วมในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง
ของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร

CONJOINT ANALYSIS IN THE DECISION MAKING OF LISTENING MUSIC
STREAMING OF GENERATION Z IN BANGKOK METROPOLIS

กนก เลิศวิไลกุลนที ญัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ
Kanok Lertvilai-kunnatee¹, Nattaya Praditsuwan²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร ตลอดจนเพื่อแสดงระดับความสำคัญของปัจจัยดังกล่าว รวมไปถึงเพื่อศึกษาการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้คือ ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 200 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การวิเคราะห์ร่วม ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลจากการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุ 19 – 21 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท 2) ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ลำดับความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่งเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง, ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้, ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง และด้านความสะดวกในการใช้งานตามลำดับ

คำสำคัญ: การตัดสินใจ บริการฟังเพลง ระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง เจเนอเรชันแซต การวิเคราะห์ร่วม

Abstract

This research aims to study the important factors relating to the decision making of listening music streaming of generation Z in Bangkok Metropolis. This study also shows the importance of each factor resulting in the choice of decision making of listening music streaming of generation Z and to study the decision making of listening music streaming of Generation Z users in Bangkok Metropolis by demographic segmentation. The sample group of this research are generation z who lived in Bangkok Metropolis and used to listen music by music streaming service. There were 200 samples. Questionnaire was a tool for data collection. Descriptive statistic for data analysis are conjoint analysis, percentage, arithmetic mean, and standard deviation. The finding of the research are follows 1) Most generation Z are female, aged between 19-21 years old, holding bachelor's degree, and an average income less and equal 5,000 baht per month.

¹Faculty of Business administration for society, Srinakharinwirot University, Corresponding Author, Email Address: gs601110097@swu.ac.th

²Faculty of Business administration for society, Srinakharinwirot University, Email Address: nattaya@swu.ac.th

2) Most Generation Z interested four important factors in term of the decision making of listening music streaming which are category in music streaming, Music streaming name, Music streaming promotion and Music streaming facility.

Keywords: Decision Making, Listening Music, Music Streaming, Generation Z, Conjoint Analysis

บทนำ

ในอุตสาหกรรมเพลง ช่วง 20 ปีที่ผ่านมา เกิด Disruptive Technology ซึ่งกล่าวถึง นวัตกรรมหรือเทคโนโลยี ที่สร้างตลาดและมูลค่าให้กับตัวผลิตภัณฑ์ที่ใช้เทคโนโลยี และส่งผลกระทบต่ออย่างรุนแรง (disrupt) ต่อตลาดของ ผลิตภัณฑ์เดิม รวมทั้งอาจจะทำให้ธุรกิจที่ใช้เทคโนโลยีแบบเดิมที่ได้เริ่มสูญหายซึ่งต่างจากนวัตกรรมทั่วไปที่อาจจะ เพียงช่วยเพิ่มประสิทธิภาพ และอย่างที่เห็นได้ชัดเจนคือแผ่นเสียงถูกแทนที่ด้วยเทปคาสเซ็ทและซีดี และทั้งหมดก็ กำลังจะถูกแทนที่ด้วยเพลงดิจิทัลรวมถึงการฟังผ่านระบบสตรีมมิ่งซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นแค่กับประเทศไทยเท่านั้น แต่ หมายถึงภาพรวมอุตสาหกรรมเพลงทั่วโลก (ณิศา ททรัพย์สินวิวัฒน์, 2560, น. 160)

การฟังเพลงระบบสตรีมมิ่ง (Streaming) คือ การเล่นไฟล์มัลติมีเดียบนเครื่องคอมพิวเตอร์โดยไม่ต้องดาวน์โหลดจากอินเทอร์เน็ตจนครบไฟล์เหมือนในยุคที่ใช้ MP3 เป็นเครื่องเล่นในประเทศไทยที่ได้รับความนิยมมาให้ เลือกหลากหลายทั้ง Spotify, Joox, Line Music หรือ Apple Music ที่ใช้ฐานข้อมูลเพลงเดียวกันกับ iTunes Store ทำให้คลังเพลงมีอยู่เป็นจำนวนมาก ข้อมูลจากเว็บไซต์ brandbuffet. (2560). ในหัวข้อ “พฤติกรรมฟังเพลง” คนไทย พร้อมถอดสูตรสำเร็จ “JOOX” มีวิสิคแพลตฟอร์มเขย่าวงการเพลง. พบว่า การให้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบ มีวิสิคสตรีมมิ่งในระบบมือถือเป็นที่นิยมมากขึ้นในประเทศไทยที่มีในการใช้งานสูงถึงร้อยละ 88 ตามด้วยการฟังเพลง ผ่านวิทยุร้อยละ 77 และฟังเพลงผ่านซีดีหรือ MP 3 ร้อยละ 69 เป็นลำดับสุดท้าย ซึ่งเมื่อเฉลี่ยกันแล้วทำให้รายได้ของ ธุรกิจเพลงในดิจิทัลเติบโตร้อยละ 17.7 และข้อมูลจากเว็บไซต์ Marketeer Team. (2017). ในหัวข้อ Music Streaming กำลังมา!!! 50% ของรายได้ธุรกิจเพลงเกิดบน Digital พบว่า จำนวนผู้ใช้บริการฟังเพลงแบบที่เสียค่าบริการเป็น รายเดือน ซึ่งมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและมีการคาดว่าในอนาคตจะเพิ่มขึ้นไปอีก โดยที่รายได้จากระบบสตรีมมิ่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 60.4 และรายได้จาก Downloads ลดลงร้อยละ 20.5 จากปี 2015 ซึ่งเมื่อเฉลี่ยกันแล้วทำให้รายได้ของ ธุรกิจเพลงในดิจิทัลเติบโตร้อยละ 17.7 และคาดว่าในอนาคตจะไม่มีกำไรลดเพลงที่ละเพลง หรือที่ละอัลบั้มอีกต่อไป

จากบทความของเว็บไซต์ marketingoops (Molek, 2017) กล่าวว่า พฤติกรรมของคนกลุ่ม Generation Z นั้น กำลังกลายเป็นกลุ่มที่มีพลังอย่างมากในสังคมปัจจุบัน ซึ่งมีพฤติกรรมที่ชอบติดกับหน้าจอและชอบ ติดตามความ เคลื่อนไหวของสังคมและเพื่อนที่รู้จักหรือคนที่อยากติดตามผ่านทางมือถือของตัวเอง จากการศึกษา Generation Z จาก 39 ประเทศของ AdReaction ของ Kantar นั้นพบความจริงที่น่าสนใจหลาย ๆ อย่างที่น่าจะขัดความรู้สึกของผู้ ใหญ่หรือนักการตลาดหลาย ๆ คนเช่นกัน ตัวอย่างเช่นแม้ว่ากลุ่ม Generation Z นี้จะติดมือถืออย่างมาก และใช้เวลา กับมือถือไปจำนวนมาก แต่คนกลุ่มนี้ก็กลับมีความคิดสร้างสรรค์สูงรู้จักตัวตนของตัวเอง รวมทั้งไม่เชื่ออะไรง่าย ๆ หรือ คิดว่าอะไรดีจากการบอกมา แต่จะเลือกอะไรก็ตามที่คิดว่าเหมาะกับตัวเองที่ดีที่สุดแล้วเท่านั้น ทั้งนี้ นักการตลาดในยุคนี้ หลายคนยังไม่เข้าใจหรือยังไม่รู้จัก Generation Z ได้ดีพอ การทำความเข้าใจนั้นจะทำให้ นักการตลาดสามารถสร้าง การสื่อสารเข้าไปยังกลุ่มคนที่มีพลังที่สุดใน Digital ตอนนี้นักศึกษากลุ่ม Generation Z นี้ได้มีการแบ่งช่วงอายุ โดยใช้ หลักเกณฑ์การแบ่งช่วงอายุของ สุชา จันทร์เอม (2540 อ้างถึงในณัฐยานี ช่วยธานี, 2550) ที่ได้กล่าวถึง จิตวิทยาวัยรุ่น ไว้ว่า เป็นการศึกษาการกระทำหรือพฤติกรรมความเจริญเติบโต ความต้องการ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่าง บุคคลของเด็กตั้งแต่วัยเข้าสู่วัยรุ่นจนถึงวัยผู้ใหญ่ ไว้ดังนี้ 1) วัยรุ่นตอนต้น (Early Adolescence) 13 – 15 ปี 2) วัยรุ่นตอนกลาง (Middle Adolescence) 15 -18 ปี และ 3) วัยรุ่นตอนปลาย (Late Adolescence) 19 -21 ปี

นอกจากนี้ ข้อมูลจากเว็บไซต์ สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน), (2560). ใน หัวข้อเรื่อง รู้ใจ Gen Z ใช้เน็ตอย่างไร เพื่อขายให้โดนใจ พบว่า กลุ่มคน Generation Z นั้นมีการมีอินเทอร์เน็ตเพื่อ

การฟังเพลง 3 ชั่วโมงต่อวัน ซึ่งมากกว่ากลุ่มคน Generation อื่นๆ และจากข้อมูลของสำนักงานสถิติแห่งชาติ, (2558). พบว่า พื้นที่ในเขตกรุงเทพมหานครมีการใช้งานผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ตตลอดจนการใช้งานโทรศัพท์มือถือสูงที่สุดในประเทศไทยคิดเป็นร้อยละ 60.6 และ 90.3 ตามลำดับ

จากข้อมูลข้างต้น ผู้วิจัยจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญของการทำการวิจัยเพื่อค้นคว้าหาข้อมูลเกี่ยวกับการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร และเพื่อให้นักศึกษาวิจัยในเรื่อง การวิเคราะห์ร่วมในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร ได้ข้อมูลที่อ้างอิงมาจากพฤติกรรมของผู้บริโภคอย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงนำการวิเคราะห์ร่วม (Conjoint Analysis) เพื่อศึกษาในครั้งนี้ด้วยแนวคิดของการวิเคราะห์ร่วม คือ ผลิตภัณฑ์ใด ผลิตภัณฑ์หนึ่ง ประกอบด้วยคุณลักษณะที่หลากหลาย และพฤติกรรมทางเลือกของผู้บริโภคจะมีความพึงพอใจและตอบสนองกับผลิตภัณฑ์นั้นในลักษณะโดยรวมของผลิตภัณฑ์ โดยทฤษฎีอรรถประโยชน์พื้นฐาน กล่าวว่า สินค้าหรือกลุ่มสินค้าและบริการจะถูกประเมินตามอรรถประโยชน์ทางอ้อม โดยคุณค่าที่ได้จะกำหนดจากคุณลักษณะสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคได้รับรู้ โดยการกำหนดสถานการณ์ต่างๆ ขึ้นมา และให้ผู้ตอบพิจารณาสถานการณ์ที่ตรงกับความพึงพอใจหรือความต้องการของผู้บริโภคมากที่สุด

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อแสดงระดับความสำคัญของปัจจัยการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร

กรอบแนวคิดในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่ง ประกอบด้วย ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน, ด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมัลติสตรีมมิ่ง, ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมัลติสตรีมมิ่ง และด้านความสะดวกในการใช้งาน
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ค่าความสำคัญของปัจจัยในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมัลติสตรีมมิ่ง

ทบทวนวรรณกรรม

Generation Z หรือ Net Generation เป็นกลุ่มคนที่เกิดในระหว่างปี ค.ศ. 1995-2004 ซึ่งมีปฏิสัมพันธ์กับสื่ออย่างอินเทอร์เน็ตที่พวกเขาใช้ในการดาวน์โหลดเพลงและสร้างเนื้อหาบนออนไลน์ พวกเขาเติบโตขึ้นมาพร้อมหนังสือออนไลน์ (E-Book) และการที่มีผู้ปกครองเป็นกลุ่มคน Baby Boomers ตอนปลาย หรือกลุ่มเจนเอเรชั่นเอ็กซ์ที่เกิดในช่วงเปลี่ยนผ่านจากเทคโนโลยีอนาล็อกไปสู่เทคโนโลยีแบบดิจิทัล (Spire Research & Consulting, 2010)

การวิเคราะห์ร่วม (Conjoint Analysis) สามารถอธิบายถึงคุณลักษณะของสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องการ (Hauser & Rao, 2002) ทำให้ทราบถึงความพึงพอใจในคุณลักษณะต่างๆ ที่มีความหลากหลายในสินค้า และสามารถนำมาใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงสินค้าและบริการให้ตรงต่อความต้องการของผู้บริโภคทั้งนี้ พบว่ามีการศึกษาในสินค้า เช่น อาหาร รถยนต์ คอมพิวเตอร์ สบู่ ยาสีฟัน ระบบการดูแลสุขภาพ และการท่องเที่ยว เป็นต้น (Gabrielle, Hellie, & Woo, 2003) ในการศึกษาครั้งนี้จะใช้แบบจำลองแบบทดแทน โดยมีข้อสมมติว่าคุณลักษณะหลากหลายของสินค้าที่ผู้บริโภคพิจารณาเลือกซื้อนั้น มีการแลกเปลี่ยน (Trade-off) ระหว่างคุณลักษณะได้ กล่าวคือ คุณลักษณะที่ให้คุณค่าต่ำกว่าจะถูกทดแทนโดยคุณลักษณะอื่น ๆ ที่มีคุณค่าสูงกว่า และทางเลือกหรือสินค้าและบริการที่สร้างขึ้นให้ผู้บริโภคพิจารณาสามารถเปรียบเทียบในรูปจำนวนอรรถประโยชน์เชิงเดียวได้ (Single Utility)

มิวสิคสตรีมมิ่งเป็นการให้บริการฟังเพลงออนไลน์ผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟนแทนการซื้อเพลงหรืออัลบั้ม โดยผู้ใช้บริการไม่ต้องดาวน์โหลดมาเก็บไว้ในเครื่องรับฟังเหมือนแต่ก่อน จึงช่วยให้ผู้รับฟังสามารถรับฟังเพลงได้ในเวลาอันรวดเร็ว ในด้านของผู้ให้บริการนั้นจะมีการร่วมมือกับค่ายเพลงต่าง ๆ ทำการรวบรวมเพลงมาให้บริการ โดยผู้ฟังจะต้องจ่ายค่าบริการแบบเหมาจ่ายหรือสมัครเป็นสมาชิกเพื่อฟังเพลงแบบถูกลิขสิทธิ์ ปัจจุบันผู้ให้บริการสตรีมมิ่งเพลงอันดับหนึ่งของโลก คือ Spotify ที่มีผู้ใช้งานกว่า 60 ล้านคนทั่วโลก ก่อตั้งในประเทศสวีเดน และด้วยความนิยมที่เพิ่มขึ้น จึงก่อให้เกิดบริการของบริษัทอื่น ๆ ตามมา ในประเทศไทยนั้นบริษัทให้บริการ ๆ ได้แก่ Apple Music, Joox Music, true Music และ Spotify เป็นต้น (กนกรัตน์ จงเรืองทรัพย์, 2558)

วิธีการดำเนินการวิจัย

การดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบ Combination Method โดยมีทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย โดยแบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

1. การสัมภาษณ์กลุ่ม (Focus Group) ผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์กลุ่ม เพื่อหาปัจจัยสำคัญของการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการ Generation Z ในกรุงเทพมหานคร โดยผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z จำนวน 3 กลุ่ม กลุ่มละ 7 คนโดยใช้ลักษณะการแบ่งผู้ให้บริการ Generation Z โดยใช้หลักเกณฑ์การแบ่งช่วงอายุของ สุชา จันทรโสม (2540 อ้างถึงใน ณัฐยานี ช่วยธานี, 2550) ประกอบด้วย วัยรุ่นตอนต้นอายุ 13 -15 ปี, วัยรุ่นตอนกลางอายุ 16 -18 ปี และวัยรุ่นตอนปลาย 19 -21 ปี

2. การวิเคราะห์ร่วม (Conjoint Analysis) หลังจากผู้วิจัยได้สัมภาษณ์แต่ละกลุ่มเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ซึ่งได้ปัจจัยที่กลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ Generation Z ให้ความสำคัญกับการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง 4 ปัจจัยที่สำคัญ ได้แก่ 1. ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน (Joox, Spotify และ Apple music) 2. ลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง (เพลงไทย, เพลงอังกฤษ และเพลงเกาหลี) 3. ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง (ใช้บริการ 1 เดือน แคมป์ใช้บริการฟรี 1 เดือน และ Family Package) 4. ความสะดวกในการใช้งาน (การใช้งานระดับง่ายมาก และการใช้งานระดับง่ายปานกลาง) โดยผู้วิจัยได้ปัจจัยทั้ง 4 ปัจจัยดังกล่าวมาใช้ในการออกแบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประชากร ได้แก่ ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ที่มีอายุระหว่าง 13 – 21 ปี เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากร Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานครที่แน่นอน ดังนั้นผู้วิจัยจึงกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณจากสูตรกรณีไม่ทราบจำนวนประชากรและกำหนดค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ค่าความคลาดเคลื่อนในการประมาณไม่เกินร้อยละ 5 (ธีรวิทย์ เอกะกุล, 2543) ผู้วิจัยกำหนดค่าความคลาดเคลื่อนมากที่สุดที่ยอมรับได้ เท่ากับ 0.07 ดังนั้นขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้เท่ากับ 196 ตัวอย่าง และเพิ่มกลุ่มตัวอย่างอีก 4 ตัวอย่าง รวม 200 ตัวอย่าง เนื่องจาก การศึกษาทางวิจัย ควรเลือกกลุ่มตัวอย่าง 200 ตัวอย่าง เป็นอย่างน้อย (อัจฉราวรรณ งามญาณ, 2554) ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยจากการอ้างอิง (Yuwadee, 2018) ที่กล่าวในหัวข้อ ปิดเทอมนี้ วัยรุ่นทำอะไรดี ซึ่งเป็นการนำเสนอกิจกรรมที่วัยรุ่นนิยมนอกเหนือจากการเรียนหนังสือซึ่งผลปรากฏในเนื้อหาที่พบ ว่า กลุ่มวัยรุ่นมีความชื่นชอบการออกไปเที่ยวช้อปปิ้ง (Shopping) กับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นการพักผ่อนของกลุ่มวัยรุ่น และจากการอ้างอิง (Ladyissue Magazine, 2560) ที่ได้กล่าวในหัวข้อแหล่งช้อปปิ้ง (Shopping) ยอดนิยมของวัยรุ่นที่อยู่ในช่วง Generation Z โดยจะเลือกเก็บแบบสอบถามในพื้นที่ 1. สยามสแควร์ 2. ตลาดนัดจตุจักร 3. ตลาดนัดรถไฟรัชดาและ 4. ตลาดช่างชุ่ย เนื่องจากทั้ง 4 สถานที่นี้เป็นแหล่งช้อปปิ้ง (Shopping) ยอดนิยมของกลุ่ม Generation Z หรือที่เรียกว่า กลุ่มวัยรุ่น จึงเป็นเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกเก็บแบบสอบถามจาก 4 แหล่งนี้ จากนั้นจะใช้ การเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยสุ่มเก็บแบบสอบถามจากสถานที่ที่กำหนดมาในข้างต้น 4 แหล่ง โดยใช้สถานที่ละ 50 ตัวอย่าง ซึ่ง

แบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้ ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคลของผู้ใช้บริการระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษา และรายได้โดยเฉลี่ยต่อเดือน จำนวน 4 ข้อ โดยเป็นคำถามปลายปิด (Closed-ended Question) ให้เลือกคำตอบเดียว และส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่งโดยใช้สถานการณ์จำลอง 9 สถานการณ์ ที่ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน 2. ด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง, 3. ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง และ 4. ด้านความสะดวกในการใช้งาน โดยที่ผู้ตอบแบบสอบถามให้คะแนนทางเลือกในแต่ละเหตุการณ์ จาก 0 ถึง 100 โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนน คือ คะแนน 0 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่เลือกทางเลือกนั้นอย่างแน่นอน และคะแนน 100 หมายถึง ผู้ตอบแบบสอบถามต้องการเลือกทางเลือกนั้นอย่างแน่นอน โดยดูได้จากตารางแสดงตัวอย่างสถานการณ์จำลองที่นำมาใช้ในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง

ตารางที่ 1 ตัวอย่างสถานการณ์จำลองของแบบสอบถาม

การตัดสินใจ	ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน	ลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	การส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	ความสะดวกในการใช้งาน
1.	Joox	เพลงไทย	Family Package	ใช้งานง่ายมาก
0.....10.....20.....30.....40.....50.....60.....70.....80.....90.....100 ไม่เลือกแน่นอน กรูณาวางกลมล้อมรอบคะแนนที่เหมาะสม เลือกแน่นอน				

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive statistics) โดยใช้ร้อยละ, ค่าเฉลี่ย และสถิติการวิเคราะห์ร่วม

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา

ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง โดยมีอายุ 19 – 21 ปี การศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 5,000 บาท

ผลการวิเคราะห์โดยใช้สถิติการวิเคราะห์ร่วม (Conjoint Analysis)

1) การวิเคราะห์ค่าอรรถประโยชน์ (Utilities)

ตารางที่ 2 แสดงค่าอรรถประโยชน์ (Utilities) ของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลง ผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	ระดับ	ค่า อรรถประโยชน์	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้ใช้งาน	Joox	6.39	0.50
	Spotify	-4.84	0.50
	Apple music	-1.54	0.50
ลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	เพลงไทย	2.64	0.50
	เพลงอังกฤษ	2.49	0.50
	เพลงเกาหลี	-5.13	0.50
การส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	ใช้บริการ 1 เดือน แคมป์ใช้ บริการฟรี 1 เดือน	0.37	0.37
	Family Package	-0.37	0.37
ความสะดวกในการใช้งาน	ง่ายมาก	0.73	0.37
	ง่ายปานกลาง	-0.73	0.37
(Constant)		55.93	0.39

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับปัจจัยต่างๆ ที่แสดงออกมาในค่าอรรถประโยชน์ (Utilities) ดังนี้
ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้ใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้ใช้งานอันดับแรกคือ
Joox รองลงมาเป็น Apple music และ Spotify ตามลำดับ

ด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับลักษณะเพลงอันดับ
แรก คือ เพลงไทย รองลงมาเป็น เพลงสากล และเพลงเกาหลี ตามลำดับ

ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการ
ขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบใช้บริการ 1 เดือนแคมป์ใช้บริการฟรี 1 เดือน มากกว่า การส่งเสริมการขายของระบบ
มิวสิคสตรีมมิ่งแบบ Family Package

ด้านความสะดวกในการใช้งาน พบว่า กลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความสะดวกในการใช้งานระดับ
ง่ายมาก มากกว่าการใช้งานระดับง่ายปานกลาง

2) ค่าความสำคัญ (Importance weight)

ตารางที่ 3 แสดงค่าความสำคัญ (Importance weight) ปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของกลุ่มตัวอย่าง

ปัจจัยในการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลง ผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	ค่าความสำคัญ	ลำดับ
ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน	37.15	2
ลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	37.80	1
การส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง	14.75	3
ความสะดวกในการใช้งาน	14.30	4

จากตาราง 3 พบว่ากลุ่มตัวอย่างให้ลำดับความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง เรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง, ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน, การส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง และความสะดวกในการใช้งานตามลำดับ

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการวิจัย มีประเด็นสำคัญที่สามารถนำมาอภิปรายได้ ดังนี้

1. ผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ในด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่งเป็นอันดับแรก โดยลักษณะเพลงที่ผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z มากที่สุดคือ เพลงไทย รองลงมาเป็นเพลงสากล และเพลงเกาหลีตามลำดับ เนื่องจากกลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามเป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย จึงทำให้เพลงไทยสามารถเข้าถึงผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้มากที่สุดเป็นอันดับแรก สอดคล้องกับงานวิจัยของ กนกกาญจน์ บุญยืน (2556) ได้ทำการศึกษา เรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการดาวน์โหลดเพลงถูกลิขสิทธิ์ กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ พบว่า ผู้บริโภคให้ความสำคัญ ด้านแนวเพลงที่ต้องการเลือกดาวน์โหลด รองจากด้านสื่อในการรับรู้ข้อมูลในการดาวน์โหลด และด้านวิธีการชำระค่าบริการ

2. ผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน เป็นอันดับที่ 2 รองลงมาจากลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง โดยชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งานที่ผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญที่สุดเป็นอันดับแรกคือ Joox รองลงมาเป็น Apple music และ Spotify ตามลำดับ เนื่องจาก ชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งานมีการพัฒนาและออกแบบระบบมิวสิคสตรีมมิ่งที่เป็นลักษณะเฉพาะให้มีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อจูงใจให้มีผู้เข้ามาใช้บริการให้ได้มากที่สุด จึงทำให้ผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญมีการให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน สอดคล้องกับงานวิจัยของ นุชจินทร์ ศรีสุวรรณ (2554) ทำการศึกษาเรื่องพฤติกรรมการใช้งานและปัจจัยที่มีผลในการเลือกใช้แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟน กรณีศึกษา: นักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์เก็บรวบรวมข้อมูลจากนักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์จำนวน 393 คน พบว่า ทิศนคติในการใช้งานแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่สมาร์ตโฟนเกิดความประทับใจเมื่อได้ใช้แอปพลิเคชันที่ตรงต่อความต้องการใช้งาน

3. ผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ด้านการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งเป็นอันดับที่ 3 รองลงจากด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง และด้านชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งานตามลำดับ โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบใช้บริการ 1 เดือนแถมใช้บริการฟรี 1 เดือน มากกว่าการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบ Family Package เนื่องจากการส่งเสริมการขายแบบใช้บริการ 1 เดือนแถมใช้บริการฟรี 1 เดือน นั้นเป็นบริการที่ขึ้นอยู่กับผู้ใช้บริการเอง ไม่ต้องมีเงื่อนไขที่ขึ้นอยู่กับบุคคลอื่น อย่างการส่งเสริมการขายแบบ Family Package ที่เงื่อนไขในการใช้งานที่มีความยุ่งยากและซับซ้อนมากกว่า ซึ่งผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z จะเกิดความสับสนขึ้นได้ จึงเป็นเหตุผลที่ผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบใช้บริการ 1 เดือนแถมใช้บริการฟรี 1 เดือน มากกว่าการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบ Family Package สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกาญจน์ บุญยืน (2556) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลต่อพฤติกรรมในการดาวน์โหลดเพลงถูกลิขสิทธิ์ กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดส่งผลต่อพฤติกรรมการดาวน์โหลดเพลงถูกลิขสิทธิ์ของนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ปัจจัยด้านบุคลากรและด้านการส่งเสริมการตลาด

4. ผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยการตัดสินใจฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ความสะดวกในการใช้งานเป็นอันดับสุดท้าย โดยกลุ่มตัวอย่างให้ความสำคัญกับความสะดวกในการใช้งานระดับง่ายมาก มากกว่าการใช้งานครึ่งง่ายปานกลาง เนื่องจาก ระบบมิวสิคสตรีมมิ่งนั้นเป็นการบริการเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z เป็นหลัก ดังนั้นผู้ใช้บริการฟังผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z จึงต้องการความสะดวกในการใช้งานระบบมิวสิคสตรีมมิ่งที่ใช้งานง่ายมาก เพื่อตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการฟังผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z สอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกรัตน์ จงเรืองทรัพย์ (2558) ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกฟังเพลงผ่านโมบายแอปพลิเคชันในกลุ่มวัยรุ่น พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดด้านที่มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านกายภาพและปัจจัยด้านกระบวนการ เช่น การใช้งานง่าย ไม่ซับซ้อน แอปเมนูมีขนาดเหมาะสมสวยงามและทันสมัยซึ่งตอบโจทย์กับผู้ใช้บริการ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากผลการศึกษาวิเคราะห์และสรุปผลการวิจัยข้างต้น ทำให้ทราบถึงการให้ความสำคัญกับปัจจัยในการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ในเขตกรุงเทพมหานคร เพื่อนำผลการวิจัยที่ได้ในครั้งนี้ไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบายการพัฒนาเกี่ยวกับระบบมิวสิคสตรีมมิ่งและกลยุทธ์ทางการตลาด ให้สอดคล้องกับความต้องการกับผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด ซึ่งผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ปัจจัยด้านลักษณะเพลงที่ฟังในระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง คือ ปัจจัยที่ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญในการตัดสินใจเลือกใช้บริการฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่งเป็นอันดับแรก และลักษณะเพลงที่ผู้ใช้บริการให้ความสำคัญมากที่สุด คือ เพลงไทยและเพลงอังกฤษตามลำดับ ดังนั้นผู้ให้บริการอาจพิจารณาจากลักษณะเพลงที่มีอยู่ในระบบมิวสิคสตรีมมิ่งว่ามีลักษณะเพลงที่ครอบคลุมและตอบโต้ความต้องการของผู้ใช้บริการหรือไม่ หากยังไม่ครอบคลุมก็ควรวางแผนในการพัฒนาลักษณะเพลงในระบบมิวสิคสตรีมมิ่งให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บริการ เพื่อเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดและสร้างผลกำไร

2. ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญกับปัจจัยกับชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งานอันดับแรกคือ Joox รองลงมาเป็น Apple music และ Spotify ตามลำดับ จะเห็นได้ว่าผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญกับชื่อแอปพลิเคชันที่ใช้งาน Joox ที่สุดเป็นอันดับแรก ดังนั้นผู้ให้บริการระบบมิวสิคสตรีมมิ่งรายอื่นควรมีการประชาสัมพันธ์และทำการส่งเสริมการตลาด เพื่อจูงใจให้ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z เข้ามาใช้บริการ นอกจากนี้ควรพัฒนาระบบมิวสิคสตรีมมิ่งให้มีประสิทธิภาพและตรงต่อความต้องการของผู้ใช้บริการให้ได้มากที่สุด เพื่อที่จะเพิ่มส่วนแบ่งการตลาดกับสร้างผลกำไรในจำนวนที่มากขึ้น

3. ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญกับปัจจัยการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบใช้บริการ 1 เดือนแถมใช้บริการฟรี 1 เดือน มากกว่าการส่งเสริมการขายของระบบมิวสิคสตรีมมิ่งแบบ Family Package ดังนั้นผู้ให้บริการระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง ควรใช้การส่งเสริมการขายแบบใช้บริการ 1 เดือนแถมใช้บริการฟรี 1 เดือน เพื่อจูงใจให้ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z เข้ามาใช้บริการให้มากขึ้น หรือมีการส่งเสริมการขายแบบอื่นที่สามารถจูงใจผู้ให้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ที่ตอบโจทย์กับลักษณะผู้ใช้งาน

4. ผู้ใช้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ความสำคัญกับปัจจัยความสะดวกในการใช้งานระดับง่ายมาก มากกว่าการใช้งานระดับง่ายปานกลาง ดังนั้นผู้ให้บริการระบบมิวสิคสตรีมมิ่งควรพัฒนาระบบมิวสิคสตรีมมิ่งของตนเอง โดยการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการให้บริการ เพื่อเพิ่มความสะดวกสบายแก่ผู้ให้บริการฟังเพลงผ่านทางระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง Generation Z ให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาในการปัจจัยในด้านอื่น ๆ ที่อาจมีให้เกี่ยวกับการตัดสินใจใช้บริการฟังเพลงผ่านระบบมิวสิคสตรีมมิ่ง เช่น การคาดหวังและการรับรู้, การเปิดรับสื่อ เป็นต้น เพื่อนำข้อมูลจากตัวแปรอื่น ๆ มาประกอบเพิ่มเติมในการวิจัยครั้งต่อไป และสามารถนำผลมาวิเคราะห์และปรับปรุงระบบมิวสิคสตรีมมิ่งให้เป็นที่น่าสนใจมากขึ้น

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงลงได้ด้วยการสนับสนุนและความกรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำและความช่วยเหลือ ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ เป็นอย่างดีจาก รองศาสตราจารย์สุพาดา สิริกุตตา ประธานคณะกรรมการควบคุมการสอบ และอาจารย์ ดร.ญาณพล แสงสันต์ คณะกรรมการควบคุมการสอบ และ อาจารย์ ดร.ณัฐยา ประดิษฐ์สุวรรณ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้สละเวลาให้คำแนะนำที่มีคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยดียิ่ง ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา และกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

เอกสารอ้างอิง

กนกกาญจน์ บุญยืน. (2556). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่ส่งผลพฤติกรรมในการดาวน์โหลดเพลงถูกลิขสิทธิ์ กรณีศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตวังท่าพระ. วิทยานิพนธ์ ศิลปะศาสตรมหาบัณฑิต (การประกอบการ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.

กนกรัตน์ จงเรืองทรัพย์. (2558). พฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจในการเลือกฟังเพลงผ่าน โมบาย แอปพลิเคชันในกลุ่มวัยรุ่น. การค้นคว้าอิสระ, นิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารการตลาดดิจิทัล). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

ณิศา ทรัพย์สินวิวัฒน์. (2560). อุตสาหกรรมเพลงไทยในยุคประเทศไทย 4.0. วารสารวิชาการนวัตกรรมสื่อสารสังคม, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพฯมหานคร.

- ณัฐยาน์ ช่วยธานี. (2550). *ปัจจัยคัดสรรที่เกี่ยวข้องกับสภาวะของเด็กรุ่นตอนต้นที่ติดอินเทอร์เน็ต*. วิทยานิพนธ์
 พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- ธีระวุฒิ เอกะกุล. (2543). *ระเบียบวิธีวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์*. อุบลราชธานี: สถาบันราชภัฏ
 อุบลราชธานี.
- นุชจันทน์ ศรีสุวรรณ. (2554). *พฤติกรรมการใช้งาน และปัจจัยที่มีผลในการเลือกใช้แอปพลิเคชันบนโทรศัพท์เคลื่อนที่
 สมาร์ทโฟน กรณีศึกษานักศึกษามหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต*. การค้นคว้าอิสระ วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต
 (เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และการสื่อสาร). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน). (2560). *รู้ใจ Gen ใช้เน็ตอย่างไร เพื่อขายให้โดนใจ*. ค้น
 เมื่อ 6 มิถุนายน 2562, จาก <https://www.eta.or.th/content/internet-use-categorized-by-generation.html>
- สำนักงานสถิติพยากรณ์. (2558). *สรุปผลที่สำคัญ สํารวจการมีกาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน
 พ.ศ. 2558*. สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, กรุงเทพมหานคร.
- อัจฉราวรรณ งามญาณ. (กรกฎาคม-กันยายน, 2554). *อันเนื่องมาแต่สูตรของยามาเน่*. วารสารบริหารธุรกิจ
 มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ กรุงเทพมหานคร, 34(131).
- Gabrielle, B. S., Hellie, J. S. L., & Woo, S. (2003). *Conjoint Analysis*. Retrieved from August 7, 2018, from
<http://www.uchicago.edu/fac/pradeep>.
- Hauser, J. R., & Rao, V. R. (2002). *Conjoint Analysis, Related Modeling, and Application*. *Advances in
 Marketing Research: Progress and Prospects*, 23, 1-32.
- Ladyissue Magazine. (2560). *บอกพิกัด! แหล่งข้อป้ียงยอดนิยมของวัยรุ่นยุค 2017*. Retrieved from August 24,
 2018, from <https://today.line.me/th/pc/article/บอกพิกัด+แหล่งข้อป้ียงยอดนิยมของวัยรุ่นยุค+2017>
- Marketeer Team. (2017). *Music Streaming กำลังมา!!! 50% ของรายได้ธุรกิจเพลงเกิดบนDigital*. Retrieved from
 August 3, 2018, from <https://marketeeronline.co/archives/22480>.
- Molek. (2017). *เข้าใจ Gen Z เงินเนรชนัน้จะมีพลังแห่งอนาคต*. Retrieved from August 3, 2018, from <https://www.marketingoops.com/reports/understanding-gen-z>
- Nielsen. (2560). *เผย “พฤติกรรมฟังเพลง” คนไทย พร้อมถอดสูตรสำเร็จ “JOOX” มิวสิคแพลตฟอร์มเขย่าวงการเพลง*.
 Retrieved from August 3, 2018, from <https://www.brandbuffet.in.th/2017/01/joox-the-way-to-success-in-music-industry>.
- Spire Research, & Consulting. (2010). *Generation Y and Z Is marketing to the Young all about technology?*
- Yuwadee. (2018). *ปิดเทอมนี้ วัยรุ่นทำอะไรดี*. Retrieved from August 5, 2018, from <https://teen.mthai.com/variety/157220.html>.